

استاد: سرکار خانم نسرین احمدی

جهاد دانشگاهی مشهد

۶

افکار عمومی

توبیه و تنظیم: رحمانیان - فنچه

بِنَامِ خالقِ کیمی

8 نمره عملی (تحقیق وارائه کنفرانس) - 12 نمره تئوری پایان ترم همراه با کنفرانس در کلاس با پاورپوینت

کیفیت ارائه بصورت زیر می باشد.

نام تحقیق - فهرست - مقدمه - نتیجه - منابع

سرفصلهای آموزشی:

- اهمیت رسانه در دنیای کنونی
- روند وسائل ارتباط جمعی در جهان و ایران
- رسانه های سنتی در ایران و نقش آن در طول تاریخ
- رسانه های الکترونیکی
- تفاوتها و شباهتهای رسانه

منابع :

کتاب ارتباطات از یونس شکرخواه - وسائل ارتباط جمعی از دکتر کاظم معتمد نژاد - مقدمه ای بر نظریات و مفاهیم ارتباط جمعی از مهرداد هرمز - رسانه های سنتی از مهدی فرقانی - رسانه ها و مدرنیته از مسعودی اوحدی - رسانه و دموکراسی از نازنین رکنی - شناخت وسائل ارتباط جمعی از سیروس مرادی

تاریخچه وسائل ارتباط جمعی (رسانه)

روزنامه اولین رسانه ای بود که در قرن هجدهم آغاز بکار کرد و در زمان ناپلئون بنایارت به اوج خود رسید. فرانسه در این زمان خیلی فعال بود و رادیو بعنوان دومین وسیله ارتباطی در زمان هیتلر بمنظور ساخت یک وسیله تبلیغاتی توسط مارکینگ ساخته شد. سومین وسیله تلویزیون بود که در اختیار اشراف و ممکنین قرار داشت. چهارمین وسیله سینما بود که بهمراه تلویزیون بعدها در اختیار طبقه دوم و سوم جامعه قرار گرفت چون آنها معتقد بودند سینما و تلویزیون نوعی از کارافتادگی در عرصه اقتصاد را بدنبال دارد. در ادامه این مسیر ماهواره و اینترنت بوجود آمد.

ارتباطات فن انتقال معانی و پیام است و برای اینکه ارتباط شکل بگیرد نیاز به گیرنده و فرستنده پیام می باشد.

ارتباط و انواع آن :

کلمه ارتباط به معنای پیونددادن، ربط دادن، پیوستگی و رابطه استعمال می شود و همچنین معناهای گوناگونی مانند گزارش دادن، منتشر کردن، شرکت دادن از آن استنباط میگردد.

مفاهیم ارتباط :

کلمه ارتباط که در علوم ارتباطات بکار میرود مفاهیم گوناگونی مانند انتقال و انتشار آگاهیها و اندیشه ها- ایجاد پیوستگی اجتماعی - اشتراک فکری و همکاری عمومی را در بر میگیرد.

إِدْوِين إِمْرِيَّ أَمْرِيَكَائِي در تعریف ارتباطات می گوید: فن انتقال اطلاعات و افکار و رفتارهای انسانی از یک شخص به شخص دیگر است. بطور کلی هر فرد برای ایجاد ارتباط با دیگران و انتقال پیامهای خود به ایشان از وسائل مختلف استفاده میکند مثلاً وقتی انسان می خندد با نگاه خود ولبخند، نشاط خود را به دیگری نشان میدهد. /نجمن بین المللی تحقیقات ارتباط جمعی درباره ارتباط تعریف زیر را ارائه داده است:

منظور از ارتباط روزنامه ها، نشریات، مجله ها، کتابها، رادیو، تلویزیون، ارتباطات دور (تلفن – تلگراف – کابلهای زیردریایی) می باشد و همچنین ارتباط چگونگی تولید توزیع کالاهای خدمات مختلفی را که وسائل خود را به عهده دارد و تحقیقات مربوط به نتایج و آثار آنها را در بر میگیرد.

کلمه ارتباط در زبان انگلیسی :

به معنای انتقال افکار اطلاعات و رفتارها از شخصی به شخصی دیگر بکار میرفته است اما کنون به معنای راه و وسیله حمل و نقل از مکانی به مکان دیگر استعمال می شود و در معنای اخیر ارتباطات : ارتباطات راه آهن – کانالهای دریایی و تمامی وسائل مسافرت و حمل و نقل انسانها و کالا را در بر میگیرد که معمولاً به همه آنها ارتباطات می گویند. از بهترین تعریفهایی که تا کنون در باره ارتباط و یا ارتباطات بیان شده است مربوط به چارلز کولی جامعه شناس آمریکائی است : وی معتقد است ارتباط مکانیزمی است که روابط انسانی براساس آن بوجود می آید و تمام مظاهر فکری و وسائل انتقال و حفظ آنها در مکان و زمان بر پایه آن توسعه پیدا میکند .

ارتباط حالات چهره، رفتارها، حرکات، طنین صدا، کلمات، نوشه ها، چاپ، راه آهن، تلگراف و تمام وسائل اخیرادر راه غلبه بر مکان و زمان ساخته شده اند را در بر میگیرد که این تعریف در مورد ارتباط کاملترین و جامعترین تعریف محسوب میشود.

وسائل ارتباطی

در جوامع اولیه که انسانها در گروههای بسیار کوچک زندگی میکردند زبان و بیان شفاهی تنها وسیله ارتباطی بود اما بتدریج که محیط زندگی وسعت می یابد انسانها ظیکه دورتر از هم زندگی میکنند ناچارند فریادها را بلند کنند، از جارچی کمک بگیرند یا طبل به صدار آورند و یا از آتش و دود و علامات و نشانه های دیگر بهره برداری کنند به این ترتیب در طول تاریخ وسائل ارتباطی گوناگونی مورد استفاده جوامع بشری واقع شده است که برخی از این وسائل مثل زبان انسان، از وسائل طبیعی بشمار میروند و بعضی دیگر مثل علامات و نشانه های گوناگون جنبه قراردادی دارند.

زبان و بیان شفاهی: که در چنین ارتباطی عنصر دیگری جزفرستنده و گیرنده وجود نداردوچون پیام بصورت شفاهی مبادله می شود ممکن است جزءی از بیان گوینده محسوب شود و یا اهم آن مطلب از بین برود و هواشیح آن مطلب در اختیار افراد قرار بگیرد.

محدودیت:

از مهمترین معایب زبان و بیان شفاهی این است که منشاء اصلی پیام ارتباطی نمیتواند یا نتواند مقاصد خود را برای گروهی عظیم در محیطی وسیع بیان کند و هنگام انتقال پیام بصورت دهان به دهان احوال آن از میان میرود و شکل شایعه بخود میگیرد. البته بشر در این دوره برای افزایش سرعت انتشار پیامها از سوار کاران و یا دوندگان استفاده میکرده است.

از ارتباطات سنتی تا ارتباطات جمعی

نخستین عصر ارتباطات جمعی با اختراع چاپ آغاز می شود و در این دوره روابط اجتماعی اندیشه ها و رفتارهای انسانی همه تحت تاثیر نوشه های چاپی هستند. نخستین روزنامه های چاپی اروپا از قرن 17 یعنی 2 قرن پس از صنعت چاپ

به وجود می آیندواز اواخر قرن 18 نیز به دنبال انقلاب فرانسه زمینه مساعدی برای پیشرفت مطبوعات فراهم شدوبه همراه تحولات اقتصادی واجتماعی جدید مثل صنعتی شدن جوامع، توسعه شهرنشینی، بالارفتن سطح زندگی، پیشرفت آموزش و اشاعه فرهنگ، شرایط لازم را برای انتشار روزنامه های پرتیراژآماده کردوبدین ترتیب خواندن مطبوعات که پیش از آن علت مختلفی مثل گرانی قیمت روزنامه ها و بیسودای اکثر مردم رواج نیافته بود عمومیت پیدا کردوبصورت فردی در آمد. براین اساس ارتباطات جمعی نسبت به ارتباطات سنتی تازه گی هائی دارند که مهمترین آنها:

*غیرشخصی بودن ویکنواخت بودن پیامهای ارتباطات جمعی می باشد. در تعریف این مبحث میتوان گفت؛ انتقال جمعی پیامها، از طریق وسائل فنی جدیدبا هرگونه ارتباط مستقیم و هرگونه انتقالی که مستلزم تماس چهره به چهره به پیام دهنده و پیام گیرنده باشد مغایر است. به همین خاطر مهمترین ویژگی ارتباطات جمعی نسبت به ارتباطات سنتی آن است که به پیام دهنده می‌دهند چنانچه می‌دهند پیامها و اطلاعات مختلف را بدون تماس مستقیم با پیام گیرنده‌گان به آنها منتقل سازند در حالیکه تماس چهره به چهره اساس تمام ارتباطات در جوامع بدون وسائل ارتباطی است و نکته ای که باید به آن توجه کرد اینست که در ارتباطات سنتی یکواختی و ثبات وجود ندارد و اطلاعاتیکه بر اثر برخوردهای مستقیم افراد بصورت شایعه به دیگران منتقل می شوند در جریان انتقال دچار تحریف و دگرگونی می شوند.

* توسعه مطبوعات با پیشرفت سواد آموزی و تحصیلات مدرسه ای رابطه نزدیک دارد، به همین خاطر ارتباطات جمعی را معلول توسعه یافتنی میدانند. زیرا گسترش این نوع ارتباط به آموزش بستگی دارد. چون آموزش انسان را به مطالعه تشویق می کند و کانونهای توجه را افزایش میدهد و مردم را به روزنامه خوانی واستفاده از رادیو، تلویزیون و سینما و امیدارد.

توسعه ای ارتباطات جمعی بدون توسعه اقتصادی امکان پذیر نیست چون تنها در شرایط توسعه یافتنی است که جوامع میتوانند صنایع مخصوص تولید استگاههای فرستنده و گیرنده رادیوئی و تلویزیونی ایجاد کنند و وسائل ارتباط نوین را در اختیار گروههای وسیع اجتماعی بگذارند.

همگونیهای وسائل ارتباط جمعی

الف) سرعت انتشار: سریع و آتی بودن وسائل ارتباط جمعی از مهمترین خصلتهای آنان به شمار میرود. در گذشته ماهها طول می کشید تا واقعه ای از راه دور به اطلاع افراد برسد. اما اکنون ظرف چند دقیقه، رویدادهایی که در دورترین نقاط اتفاق می افتد به وسیله وسائل ارتباط جمعی در اختیار مردم گذاشته می شود. در این بین روزنامه هایی دلیل اینکه در روز فقط یک بار منتشر می شوند به دلیل دریافت خبر، چاپخانه و محدودیتهاست که دارند زمان زیادی طی می شود تا به دست خوانندگان برسد. اما رادیو و تلویزیون با آنکه خبرهای خود را از خبر گزاریها کسب میکنند با طولانی بودن فاصله انتشار و مراحل تهیه و توزیع روبه رو نیستند و می توانند آخرین اخبار را منتشر و در اختیار شنوندگان و بینندگان قرارا دهند. سرعت پخش پیامهای ارتباطی از طریق رادیو و تلویزیون به حدی پیشرفته است که این وسائل میتوانند چگونگی وقایع را در همان لحظه وقوع پخش و بطور غیر مستقیم برای مخاطبین خود گزارش دهند. اگرچه وسائل ارتباط جمعی امکان ارتباط چهره به چهره را از میان برده است اما با پخش جریان وقایع در همان لحظه اطلاع، گیرندگان را از حضور در محل وقوع بی نیاز ساخته است.

ب) مداومت انتشار: اکنون وسائل ارتباط جمعی در تمام ساعات شبانه روز فعالیت می کنند و به طور منظم و مداوم پیامهای خود را در اختیار مخاطبین قرار میدهد. در کل میتوان گفت؛ زندگی مطبوعات، رادیو و تلویزیون از زمانی آغاز می شود که خبری را نشر دهنده و هم اکنون تمامی این وسائل در ساعات ثابت شبانه روزوایا در روزهای معین هفته به تولید برنامه پرداخته اند و خبرها و اطلاعاتی را عرضه میکنند.

چاپهای روزانه روزنامه ها و خبرهای ساعت به ساعت رادیوها بهترین نشانه مداومت پخش اطلاعات از طریق وسائل ارتباط جمعی هستند و پیاپی ارتباط جمعی روز به روز نیاز انسان را به استفاده از برنامه های خبری افزایش میدهد. پخش برنامه های خبری به صورت مداوم هم اکنون به جایی رسیده است که بعضی از فرستنده های رادیویی اروپائی و آمریکائی در تمام طول شبانه روز همراه با پخش صفحات موسیقی و آگهی سرگرم کننده تجاری خبرهای کوتاه منتشر میکنند. حتی بعضی از روزنامه ها و رادیوها برای ارضاء کنجکاویهای خبری افراد مراکز تلفنی خاصی ایجاد کرده اند که مخاطبین می توانند با گرفتن یک شماره در تمام لحظات شبانه روز از آخرین رویدادها اطلاع حاصل کنند.

ج)- وسعت جهانی حوزه انتشار :

در گذشته بیشتر اطلاعات انسانی در باره افراد به طور غیر مستقیم از مسافران وجهانگردان و یا پیام آوران مخصوص کسب می شد که این اطلاعات در دسترس همگان نبود و فقط افراد خاصی مثل : فرمانروایان و محققان می توانستند از آن استفاده کنند اما بتدربیج شبکه های تلفن - تلگراف و بیسیم انسانها ، موفق نشدند از رویدادهای گوناگونی که در دنیا اتفاق می افتد آگاهی حاصل کنند، روزنامه با همه پیشرفت‌هایش و با همه عقب افتادگیهای اقتصادی و فرهنگی بسیاری از ملت‌های دنیا هنوز جنبه‌ی همگانی پیدانکرده است و فقط در کشورهای پیشرفته صنعتی اکثریت افراد از روزنامه‌ها استفاده می کنند و در بیشتر موارد مردم از خواندن آنها محروم‌ند و در کنار مطبوعات ، رادیو حوزه انتشار بسیار وسیعی دارد و بیشتر از همه‌ی وسائل ارتباط جمعی در دسترس مردم جهان است . پیشرفت رادیو مثل مطبوعات نیازمند سواد آموزی نیست چون این وسیله‌ی ارتباطی جنبه‌ی شنیداری دارد و در کشورهای توسعه نیافته نیز اکثریت مردم می توانند از آن استفاده کنند. ارزان بودن بهای رادیوها به پیشرفت این وسیله در کشورهای توسعه نیافته نیز کمک کرده است . باید به این مسئله توجه داشت که : سرعت - مداومت - وسعت و فراوانی محتوای مطبوعات ، رادیوها و تلویزیونها به خودی خود نمی توانن همه‌ی شرایط آگاهی - آموزش - راهنمائی و سرگرمی افراد را در جوامع انسانی فراهم کنند چون وسائل ارتباط جمعی در اوضاع واحوال اقتصادی و اجتماعی جوامع مختلف فعالیت می کنند و دست آویز نظامهای سیاسی متفاوتی هستند به همین خاطر این وسائل بر مبنای منافع آن دولت ممکن است انتشار سریع و مداوم محتویات خود را وسیله سودجوئی و آگهی فروش قرار دهند و یا آنکه هدف اصلی خود را بر تبلیغات سیاسی استوار سازند و همه مطالب و برنامه‌ها را در راه اغناه نیازهای فکری دولت مربوطه به کار اندازند .

رسانه - افکار عمومی و شایعه

رسانه : مسئولیتی که رسانه‌ها در برابر شایعه دارند راهنمائی و هدایت افکار عمومی به سوی حقیقت آفت زدایی خبری و جلوگیری از سم پاشی خبری می باشد مسئولیت اجتماعی یک رسانه آن را موظف می کند که با آگاهی و اطلاع از نتایج مخرب این حرکت حداکثر توان خود را در مبارزه با شایعه به کار گیرد زیرا هدف اصلی رسانه انتشار به موقعه و مداوم اخبار صحیح و مورد تأیید مقامات رسمی یا دولتی به منظور بی رنگ کردن شایعه است . رسانه‌های با تشخیص

تفاوتها می توانند اهداف وشیوه های انتشار شایعه را دریابند و با بررسی بیشتر به مقابله با آن بپردازند، اما آنچه که مسئولیت اجتماعی رسانه را در برابر شایعه حساستر نشان میدهد این است که حس مسئولیت پذیری در یک رسانه تا چه میزانی بر انگیخته شده باشد.

یک رسانه باید با تسلط بر ویژه گیهای اقشار فکری جامعه به نحوی به ارائه اخبار بپردازد و جریان فکری خاصی را القاء نکند. ضرورت بررسی مسئولیت اجتماعی رسانه زمانی بر جسته می شود که جامعه با موضوع خاص و مهمی روبرو باشد در این وضعیت اخبار حوادث داخلی که از طرف رسانه های بیگانه به سمت یک جامعه ارسال می شود دارای سمت وسوسه هدف به خصوصی است. لذا در گزینش و پذیرش اخبار دریافتی باید هوشیاری و دریافت کافی به خرج داد. البته سطح درک و شعور اجتماعی مخاطبان در روند شکل گیری مسئولیت اجتماعی رسانه ها در برابر شایعه بسیار مهم است زیرا بالا بودن فهم اجتماعی مردم فرآیند بیان واقعیتها را برای رسانه ها آسانتر میکند.

متاسفانه برخی از جریانات هدفمند خبری توسط بنگاههای سخن پراکنی و با استفاده از شیوه های مختلف خبرسازی از جمله به نقل از فلان خبر گزاری یا گفته‌ی منابع آگاه یا منبعی که نخواست نامش فاش شود همیشه به نحوی خود را از برچسب شایعه سازی یا دروغ پراکنی خلاص می کند در این شرایط مسئولیت یک رسانه متعهد در برابر شایعه مشخص میگردد. مسئولیت اجتماعی رسانه ها در جوامع مختلف به دلیل تفاوت خط قرمز مطبوعات با یکدیگر متفاوت است با این حال در جوامع دموکراتیک سعی میشود با استفاده از قوانین صنفی کیفیت، مسئولیت اجتماعی و صنفی خبرنگاران در برابر شایعه تبیین گردد. در این کشورها مسئله مقابله با خبرنگاران، با شایعه و شایعه پراکنی همانند اصول دموکراسی رعایت شده است و برای همانند امنیت ملی و تمامیت ارضی کشور ارزش قائلند. اما در کشورهای غیر دموکراتیک و معمولاً نظامی و دیکتاتوری اصل شایعه و شایعه پراکنی از اصول اساسی دوام و بقای این گونه حکومتهاست و اگر آگاهی روزنامه نگاران بر حسب وجود کاری در صدد خنثی سازی و افشاء اصل خبر نباشند با مشکل روبرو می شوند.

ویژگیهای رادیو در عصر سرعت :

رادیو در عصر پر شتاب رسانه ها یکی از رسانه های پر سرعت در انتقال پیام است که در مقایسه با دیگر رسانه های

نوشتاری و تصویری رادیو در انتقال پیام مورد نظر می تواند در مدت کوتاه اخبار مختلفی را از سطوح بین المللی و ملی به مخاطبان انتقال دهد . سرعت زیاد رادیو حتی در دنیای امروز یک از ویژگیهای منحصر بفرد است که این امکان را میدهد با امکاناتی بسیار محدود در حدائق زمان بهترین کارائی را داشته باشد به همین خاطر رادیو در انتقال پیامها سریعتر ، کم هزینه تر و اثر گذار تر میتواند عمل کند . امروز کانالهای اثر گذار رادیو به ساخت برنامه های کوتاه مدت و پر سرعت مبادرت می ورزند و دیدگاه برنامه سازان رادیو نیز این است که هرچه پیام پرشتابتر و کوتاهتر باشد اثر گذارتر خواهد بود .

رادیو چگونه بوجود آمد:

اولین کسی که متوجه شد می توان از بیسیم بعنوان یک وسیله ارتباطی استفاده کرد فردی بنام مارکونی (ایتالیائی) (بود که بعدها بعنوان مخترع رادیو معروف شد . وی در سال 1895 اولین خبر رادیوئی خودرا به وسیله بیسیم در یک فاصله سه کیلومتری فرستاد و در سال 1897 یک ارتباط بیسیم بین دو کشتی جنگی را در یک مساحت 12 کیلومتری ایجاد کرد و بالاخره در سال 1901 علائم بیسیم را از یک طرف اقیانوس اطلس از کشور انگلستان به آن طرف اقیانوس اطلس کشور آمریکا فرستاد . مردم از اختراق این وسیله چنان به هیجان آمده بودند که خواستار پخش صدای انسان از رادیو شدند آم چون لامپهای رادیو ضعیف بود امکان این کار امکان پذیر نبود بهمین خاطر در سال 1906 یک فیزیکدان آمریکائی لامپی را اختراق کرد که برای این رادیو قابل استفاده بود این لامپها تحول بزرگی را در زمینه دستگاه الکتریکی بوجود آوردند و باعث شد افراد دیگر موفق به ساخت لامپهای قوی شوند به همین خاطر در سال 1910 برای اولین بار صدای موسیقی و آواز از طریق رادیو در سراسر آمریکای شمالی شنیده شد ولی جنگ جهانی اول باعث شد استفاده از رادیو برای پخش موزیک برای تمام جهانیان مسکوت بماند و رادیو وسیله ای شد برای تامین نیازهای نظامی در دوران جنگ جهانی اول ، تاریخ شروع بهره برداری از رادیو در سال 1920 است که برای اولین بار بصورت منظم در این سال در انگلستان بکار افتاد در حال حاضر در دنیا یک میلیارد شنونده رادیو وجود دارد یعنی برای هر چهار نفر یک رادیو .

خصایص و شرح حالی از رادیو:

از ویژگیهای رادیو

- 1- سرعت زیاد رادیو بعنوان یک ویژگی منحصر بفرد این امکان را به رادیو میدهد که با امکاناتی محدود در حدائق زمان بهترین کارائی را داشته باشد
- 2- کم هزینه بودن تولید برنامه های رادیوئی که معمولاً برنامه های رادیوئی را کلام، موسیقی و گاهی سکوت تشکیل میدهد.
- 3- میزان تعریف در رادیو کم تر از دیگر رسانه هاست اما در سایر وسایل ارتباط جمعی استفاده کارگردان از هریک از ابزار و وسایل مختلف در جهت خاص میتوان یک مسئله را تعریف کرد.
- 4- توانایی برقراری ارتباطی صمیمانه است، چون رادیو از طریق امواج نامرئی وغیر محسوس در زمانی کوتاه میتواند ارتباطی صمیمانه با مخاطبینش برقرار کند در واقع ارتباط صمیمانه در رادیو در این وسایل ارتباط جمعی استثنائی است از قرن نوزده به بعد روزنامه ایجاد شد در ایران 172 سال است که روزنامه بوجود آمده است (89 سال دوره قاجار - 53 مربوط به پهلوی و 30 سال مربوط به دوره انقلاب است).

آموزش روزنامه نگاری و یادداشت های یک روزنامه نگار

روزنامه ها اکنون در همه جا می توانید پیدا کنید رسانه ای که قرار بود دنیا را تغییر دهد نخستین پرتو خود را در یکی از روزهای سال 1605 در استراسبورگ که یک جمهوری آزاد در قرن شانزدهم بود آشکار ساخت. چند سال طول کشید تا روزنامه ها در سایر کشورها هم پدیدار شوند نخستین روزنامه فرانسه تحت عنوان گزت (gazette) در سال 1631 منتشر شد روزنامه دیگری با همین نام در سال 1665 در انگلیس منتشر شد که در آغاز آکسفورد گزت (Oxford gazette) خوانده می شد.

محققان و مورخان و گاه روزنامه نگاران 172 سال حیات مطبوعات ایران را بر اساس دیدگاه و سلیقه خود دوره بندی کرده اند. گروهی کیفیت و عده ای کمیت را مبنای دوره بندی قرار داده اند. اما نگاهی به این گستره وسیع و بررسی مطبوعات ایران این حقیقت را نشان می دهد که دوره بندی ها عمدتاً با آنچه بر مطبوعات گذشته است و

مطبوعاتیان عرضه کرده اند سازگاری ندارد. مطبوعات در ایران 89 سال عمر خود را در دوره قاجار، 53 سال را در دوره پهلوی و 30 سال را در دوران جمهوری اسلامی گذرانده اند. این تقسیم بندی بر اساس سه دوره اصلی: قاجار، پهلوی و جمهوری اسلامی تفکیک می شود.

یوهان کارولس (Johann carolus) نمی دانست روزنامه چنین کارکردی خواهد یافت او روزنامه رلیشن (relation) را به چاپ رساند رلیشن یک واژه لاتین است که از reatio به معنی گزارش دادن مشتق می شود و او به همین دلیل این نام را برای روزنامه اش برگزیده بود. او چند فرمان رسانه های مدرن را جاری ساخت. نخست آنکه رلیشن نخستین روزنامه موضوعی بود و طیفی از موضوع ها را پوشش می داد و بنابر این جهانی بود. دوم آنکه متمرکز بر عامه مردم بود و مسئولیت و رسالت آگهی رسانی داشت. تعیین کننده ترین فاکتوری که رلیشن را به اولین روزنامه مدرن تبدیل ساخت تداوم آن در انتشار بود. رلیشن نخستین روزنامه ای بود که به صورت هفتگی و به مدت هفتاد سال به زندگی خود ادامه داد اما به هر حال رلیشن از بسیاری جهات شبیه روزنامه های امروزی نبود در آن دوران پستچی ها نقشی تعیین کننده در گردآوری اخبار داشتند چرا که آنها بودند که خبرها را از پیک های سواره می گرفتند و از آنجایی که در آن دوران خبرها به مفهوم اخذ کلمه چندان زیاد نبودند هر چیزی که می رسید به دست چاپ سپرده می شد بی آنکه حتی ویرایش شود چند سال طول کشید تا روزنامه ها در سایر کشورها هم پدیدار شوند نخستین روزنامه فرانسه تحت عنوان (gazette) در سال 1361 منتشر شد روزنامه دیگری با همین نام در سال 1665 در انگلیس منتشر شد که در آغاز آكسفورد گزت (oxford gazette) خوانده می شد آكسفورد گزت در آكسفورد یعنی در جایی که دربار انگلیس از ترس طاعون در آنجا مستقر شده بود منتشر می شد اما وقتی دربار بعد از یک سال به پایتخت برگشت این روزنامه نیز نام خود را به لندن - گزت - تغییر داد. در سوئد نخستین روزنامه در سال 1645 انتشار یافت این روزنامه سوئدی قدیمی ترین روزنامه ای است که هنوز تا امروز و ظاهرا بدون وقفه به انتشار خود ادامه داده است پنجاه سال بعد پای روزنامه به آمریکا باز شد و آن زمانی بود که روزنامه پایلیک اکرنسز (public occurrences) در سال 1690 در بوستون انتشار یافت این روزنامه تنها یک شماره انتشار یافت و به سرعت توقیف شد و به همین دلیل است که تاریخ آغاز انتشار روزنامه های مدرن امریکا را سال 1734 می دانند یعنی زمانی که ژورنال هفتگی نیویورک

منظر شد هجده سال دیگر هم گذشت تا اینکه کاناداییها در سال 1752 به نخستین روزنامه خود یعنی هالیفکس گرت (Halifax gazette) رسیدند اما نخستین روزنامه‌ها در بخش شرقی جهان در قرن نوزدهم با عنوان سیدنی گزت و نیوساوت ادورتایزر (new south advertiser) در سال 1803 در استرالیا منتشر شدند.

ژاپنی‌ها هم نخستین روزنامه خود را با نام نیچی نیچی (niche – niche) در سال 1872 منتشر ساختند. اما انتشار روزنامه و به عبارت بهتر تولد روزنامه به مفهوم امروزی آن در سال 1650 در پایپریک آلمان و با انتشار ایکموند صورت گرفت. ایکموند زیتونگن 6 روز در هفته منتشر می‌شد چهار صفحه داشت و ابعاد آن حدود 31/5 در 17 سانتیمتر بود.

اگر چه انتشار روزنامه‌ها در آغاز از نظر تعداد چشمگیر نبود، اما آلمانی زبان‌ها به حدی که بخواهند بخوانند روزنامه در اختیار داشتند در پایان قرن هفدهم حدود هفتاد روزنامه آلمانی زبان در آلمان منتشر می‌شد که کمی بیشتر از تمام روزنامه‌های منتشره در بقیه اروپا در آن دوران بود.

ارتقای سطح سواد و آموزش منجر به استقبال بیشتر از روزنامه‌ها شد و مردم برای هزینه کردن در مورد رسانه‌ای که عطش آنها را نسبت به اطلاعات فرو می‌نشاند رغبت و تمایلی بیشتر از خود نشان دادند. حدود سال 1800 بود که برای خود 51000 correspondent برای این روزنامه شده بود به کشورهای دور و نزدیک ارسال می‌شد و این روزنامه توانست نخستین روزنامه نگارانی را که فقط از طریق روزنامه نویسی امرار معاش می‌کردند گرد خود جمع کند.

بروز روش‌های صنعتی کاغذ سازی در میانه قرن نوزدهم و ترکیب مطالب محتوایی با آگهی‌ها باعث شد تا در عرصه روزنامه‌ها سنگ پایه ای تازه از جنبه هزینه‌ها بنیان نهاده شود. قیمت روزنامه‌ها به شدت پایین آمد و به این ترتیب هر کسی قادر به خرید روزنامه شد پیشرفت در عرصه تکنولوژی‌های چاپی هم به روزنامه‌ها بال و پرداد تا به رسانه‌ای جمعی تبدیل شوند. فردریک کونیگ (friedrich kenig) مخترع در سال 1814 نخستین ماشین دو سیلندر چاپ را که با نیروی بخار کار می‌کرد اختراع کرد و آن را در اختیار تایمز لندن قرار داد این ماشین می‌توانست

1100 ورق در ساعت چاپ کند و به این ترتیب بود که در 28 نوامبر 1814 چهار هزار نسخه از تایمز لندن را در چند ساعت چاپ کرد و اینجا بود که ماشین چاپ اتوماتیک رونق روزافزون یافت.

خبرهای شکست و نابودی ارتش ناپلئون در ژوئن 1815 در واترلو توسط همین ماشین‌های چاپ سیلندری چاپ شد و در سال 1845 شرکت فابریک آگسبرگ (mashinenfabric ausburg) تاسیس شد و تا سال 1872-750 ماشین چاپ اتوماتیک را در آلمان و خارج از آلمان به فروش رساند اما در قرن نوزدهم شاهد یک نوآوری دیگر علاوه بر ماشین چاپ اتوماتیک سیلندری هم هستیم و این بار هم این تایمز لندن بود که در استفاده از آن پیشتاز بود جان والتر سوم (John Walter III) نخستین ماشین چاپ را برای روزنامه ساخت و این اختراع به نام ماشین چاپ والتر معروف شد.

مدتی بود در نمایشگاه جهانی وین در سال 1873 شرکت آگسبرگ ماشین کوچکتری را عرضه کرد که بر اساس اصول ماشین والتر کار می‌کرد اما کار با آن راحت بود و می‌توانست 12000 ورق در ساعت را پشت و رو چاپ کند. رشد سریع در عرصه چاپ روزنامه باعث شد تا فابریکه آگسبرگ که امروز کارخانه پلازن مان رولند است به فکر ساخت ماشین چاپ بیفتند و به این ترتیب بود که روتاپلانا در سال 1897 به عنوان ماشین رول مطرح شد.

روزنامه‌ها از همان روزهای اولیه که خبرهایشان را پستچی‌ها می‌آوردند (بدون ویرایش و کنترل و افزودن تحلیل و تفسیر) در استراسبورگ، به تدریج به سوی تبدیل شدن به رسانه‌های جمی حرفه کردند تا رسانه‌هایی باشند که از آزادی مطبوعات در سراسر جهان دفاع می‌کنند با تحولات عظیم اجتماعی اقتصادی و فرهنگی در طول قرن‌ها همگام بوده و گاه به این تحولات شکل هم داده‌اند.

روزنامه در چهارصد میjn سال تولد خود به رسانه‌ای تبدیل شده است که از جنبه شیوه‌های عرضه روزنامه نگارانه مطالب بسیار ثروتمند است، بسیار آسان خوانده می‌شود از تصویر و صفحه آرایی مطلوب برخوردار شده و بیش از یک میلیارد نسخه از آن در 200 کشور حضور دارد و جالب این که انجمن روزنامه‌ها (wan) هزاران روزنامه از سراسر جهان را نمایندگی می‌کند و از آن جمله 6500 مورد از آنها هم جز روزنامه‌های یومیه هستند.

سرگذشت پرنشیب و فراز مطبوعات

روزنامه ارتباط یا رلیشن در ماه ژوئن 1605 در شهر استراسبورگ آلمان آن زمان و فرانسه امروز پا به عرصه وجود نهاد. رلیشن نخستین روزنامه جهانی نبوده است ولی اولین نشریه عمومی است که اختصاص به اخبار دربار پادشاه دولت محلی و مرح این و آن نداشت و همه گونه مطالب درباره هر کس را که احساس می کرد کاری کرده و یا این که می توانسته کاری کند ولی نکرده بود منتشر می ساخت و نشریه ای بود فروشی و با بهای معین تاریخچه انتشار روزنامه در جهان خیلی قدیمی تر از رلیشن است در زمان حکومت ژولیوس سزار (دو هزار و اندی سال پیش) به ابتکار او روزنامه ای در شهر روم منتشر می شد به نام اکتادیوما که در آن در آغاز کار تنها کارها و تصمیمات سزار درج می شد که بعداً فعالیت های سنا و دولت هم بر آن اضافه شد. این نشریه دستنویس برای مطالعه باسواندهادر چند نقطه عمومی شهر و در جایی محفوظ از باد و باران نصب می شد. در سده سوم میلادی به انتشار اردشیر بابکان کارنامه ای تحت نام روزنامک (ک = ۵) فعالیت های انجام شده دربار دولت و موبدان را درج و برای مقامات و رجالی خاص ارسال می شد (به مانند نشریه ویژه خبرگزاری های دولتی) این کار تا اواسط حکومت خسروپرویز ادامه داشت در سال 713 میلادی در پکن (شهر بیژینگ پایتخت چین) روزنامک زردتشیان انتشار یافت با این تفاوت که گاهی هم مطلبی درباره مردم عادی داشت این نشریه را خالی می کردند و به صورت مهر در می آوردند آن را به مرکب آغشته می کردند و روی کاغذ می زدند و تکثیر می کردند. چینی ها قبل از آن با ساخت قلم و مرکب آشنا بودند. در دایره المعارف کتاب و چاپ نام این روزنامه (کای یووان) نوشته شده است که گویا از نام ماه انتشار آن گرفته شده است. سپس نوبت به رلیشن رسید که (یوهان کارولوس) آن را در نخستین هفته از ماه ژوئن سال 1605 در استراسبورگ به دست چاپ سپرد و مادر روزنامه های امروزی به شمار می رود.

در سال 1621 در لندن نشریه عمومی (کورنت) به چاپ رسید. نخستین روزنامه به زبان فرانسه (گازت) بود که در سال 1361 کار انتشار آن آغاز شده بود. در سال 1646 در سوئد روزنامه ای به نام (پست اینریکس تیدنینگار) انتشار یافت که پس از 359 سال هم چنان به طور منظم منتشر می شود.

پیدایش و رشد تلویزیون خصوصی

از وسائل ارتباطی نوین همه به جز تلویزیون در ابتدا با حمایت دولت به وجود آمدند. روزنامه، سینما، رادیو همه وقتی برای اولین بار به وجود آمدند دولتی بودند. تلویزیون تقریباً برخلاف روال تمامی کشورهای دنیا کار خود را به صورت خصوصی آغاز کرد. دکتر محسنیان راد در مورد پیدایش اولین تلویزیون در ایران می‌گوید: "روز یازدهم مهرماه ۱۳۷۷، وقتی که هنوز در نیمی از کشورهای جهان فرستنده تلویزیونی وجود نداشت و هنگامی که بسیاری از کشورهای آسیایی بدون تلویزیون بودند و هنوز هفت سال مانده بود تا تلویزیون در هند گشایش یابد، اولین فرستنده تلویزیونی در ایران افتتاح شد. در آن سال فقط ۶۶ کشور در جهان تلویزیون داشتند. قدرت این فرستنده تلویزیونی فقط ۳ کیلووات بود و فقط در شاعع ۱۷۰ کیلومتری تهران امکان مشاهده تصاویر سیاه و سفید آن فراهم می‌شد. مالک تلویزیون خصوصی در ایران "ثابت پاسال" بود که مالک کارخانه پرسی کولا در تهران بود. این فرد شاه را در جمع ایرانیان مقیم آمریکا ملاقات کرده بود و درخواست خود را با شاه میان می‌گذارد و شاه نیز می‌پذیرد."

قبل از اینکه به ادامه بحث تلویزیون خصوصی بپردازیم لازم است بگوییم، قدرت فرستنده دولتی بیش از سه برابر قدرت تلویزیون خصوصی و سیستم آن از نوع ۶۲۵ خطی و متفاوت با سیستم تلویزیون خصوصی بود و تجهیزات آن پیشرفته و به روز بود. تلویزیون دولتی برای آنکه بتواند بینندگان خصوصی را هم داشته باشد، سیستمی را پیاده کرد که دارندگان تلویزیون خصوصی نیز بتوانند از آن استفاده کنند. با این کار تلویزیون خصوصی به انزوا کشیده شد.

در آن سالها (دهه ۵۰) ۳۵٪ برنامه‌ها را سریال‌های تلویزیونی و فیلم‌های خارجی تشکیل می‌داد که به زبان فارسی دوبله شده بود. در آن سالها موسیقی غربی – چه کلاسیک و چه جاز – از نظر میزان پخش، جایگاهی به مراتب بالاتر از موسیقی سنتی ایران داشت. در سال ۱۳۵۰، نسبت موسیقی (به جز شوهای تلویزیونی) به کل برنامه‌های تلویزیون به طور متوسط ۸٪ بود. مدت نمایش شوهای تلویزیونی، یازده برابر مدت نمایش موسیقی ایرانی بود.

در آن زمان بینندگان سریال‌های تلویزیونی ایرانی بیشتر از بینندگان سریال‌های خارجی بود چرا که سریال‌های ایرانی بازگو کننده زندگی در جامعه ایرانی و نشان دهنده خواست‌ها و امیالشان در جامعه است.

یکی از مهم ترین استفاده ها از تلویزیون ملی که تاثیرات زیادی را بر اذهان مردم گذاشت، نشان دادن مراسم جشن بود. این جشن که به مدت سه روز به طول انجامید به صورت مستقیم و با جزئیات کامل از تلویزیون پخش شد در روز 21 مهر مراسم استقبال از میهمانان و در روز 22 مهر مراسم ضیاف شام در کنار تخت جمشید و در فردای آن روز مراسم رژه 2500 ساله به صورت کامل از تلویزیون پخش شد. این امر نه تنها تاثیر مثبتی بر مردم ایران نداشت بلکه خشم و نفرت آنان را نسبت به شاه بیشتر هم کرد. بعد از این تلویزیون ملی یکه تاز عرصه رسانه تلویزیون شد و سانسور و خفقان در این رسانه از بعد از جشن های 2500 ساله تا روزهای انقلاب روز به روز بیشتر می شد.

همچنین تلویزیون ملی ایران پس از حذف تلویزیون خصوصی به گسترش در شهرهای دیگر ایران اقدام کرد. به طوری که در سال 1351 تمامی شهرهای ایران که جمعیت آن بالای 100 هزار نفر بود زیر پوشش تلویزیونی قرار گرفت. این میزان شامل 79٪ جمعیت شهر نشین کشور و 31٪ جمعیت روستایی می شد. این شرایط در حالی بود که مطبوعات در ایران نتوانسته بودند به همچنین جایگاهی برسند.

دوران رکود تلویزیون (دوران انقلاب و سالهای جنگ) در این قسمت از مقاله به بررسی تاثیرات تلویزیون در دستیابی به انقلاب اسلامی خواهیم پرداخت.

همان طور که در دوره قبل نیز توضیح داده شد، پس از جشن های 2500 ساله و اعتراضات مختلف از گوشه و کنار کشور، سیاست دولت در برابر تلویزیون تغییر کرد از مهم ترین اتفاقات در این دوران اعتصاب مدیران و کارکنان صدا و سیما بعد از روی کار آمدن شریف امامی و کشتار 17 شهریور سال 1357 بود. در تاریخ 21 شهریور 1357 مدیر صدا و سیما (مهندس رضا قطبی) از سمت خود استعفا داد و به دنبال آن بسیاری از کارکنان صدا سیما اعتصاب کردند یا استعفا دادند. اعتصاب کنندگان قطعنامه ای تنظیم کردند مبنی بر آزادی بیان و از بین بردن محیط اختناق و ارعاب و استقلال و بی طرفی رادیو و تلویزیون. این اولین و آخرین بار بود که اهل رسانه به دخالت های دولت در زمینه محتوای تلویزیون به این شدت مخالفت می کردند و این اقدام کمک بسیاری در بیداری مردم برای دست یابی به پیروزی در انقلاب بود.

تلویزیون در دوران معاصر

بعد از جنگ تا چند سال بعد از آن سیاست‌های تلویزیون هم چنان طبق دوران گذشته عمل می‌کرد. ساخت سریال‌های کلیشه‌ای که در آن قهرمان داستان یا سفید بود و یا سیاه و حد وسطی وجود نداشت در سالهای دهه هفتاد به اوج خود بود. از مهم‌ترین تغییرات در دهه هفتاد افزایش کانالهای تلویزیون بود. همچنین طرح مسئله تهاجم فرهنگی در این سالها مطرح شد و در محتوای برنامه‌های تلویزیون به شدت تاثیر گذاشت و برنامه‌های زیادی در این زمینه ساخته شد.

بعد از تاسیس تلویزیون در تهران نوبت به احداث دومین تلویزیون خصوصی در آبادان رسید. این امر شاید به این دلیل بود که در آن سالها در عراق کودتا رخ داده بوده و روابط ایران با عراق خوب نبود (روز شمار تاریخ ایران - 1379 صفحه 91) به همین دلیل، ایران برای مقابله با پیام‌های تلویزیون بصره که مردم مرزی آن را دریافت می‌کردند به تلویزیون خصوصی کمک مالی کرد تا تلویزیونی در آنجا تاسیس کند که برنامه‌های بیشتری از تلویزیون تهران داشته باشد و تمامی آن منطقه را پوشش دهد. دکتر محسنیان راد در مورد تلویزیون در آبادان می‌گوید: قدرت تلویزیون آبادان، پنج برابر تهران بود تا بتواند ضمن پوشش اکثر شهرهای خوزستان و شهرهای مرزی عراق، کویت و کلیه حوزه خلیج فارس را نیز پوشش دهد. تلویزیون آبادان هر شب حدود 5 ساعت برنامه پخش می‌کرد و برنامه‌ها به دو زبان عربی و فارسی بودند به نظر این اولین استفاده سیاسی دولت از تلویزیون برای پیش بردن اهداف در ایران همین کار بود هر چند این کار به صورت غیر مستقیم انجام شد. در ارتباط با اینکه در آن زمان میزان استفاده مردم از تلویزیون به چه میزان بوده است اطلاعات دقیقی در دست نیست برآوردهای سال 1342 حاکی از وجود صدها هزار گیرنده تلویزیون در ایران بود و وجود یک میلیون بیننده در رکشور تخمین زده می‌شد. با توجه به تماشای گروهی تلویزیون در خانوارها و نصب تلویزیون در قهوه خانه‌ها در ازای هر گیرنده 10 تماشاگر محاسبه می‌شد. در همان سال دست اندکاران تلویزیون خصوصی با چاپ پرسشنامه‌ای در روزنامه کیهان و اطلاعات توانستند از 2015 نفر نظرسنجی کنند. نتیجه نشان داد که 35٪ از کارمندان پرسش نامه را پر کرده بودند. در نهایت اینکه تلویزیون خصوصی توانست نقطه آغازین سرعت بخشی به روند جهانی شدن در ایران شود. هر چند ایرانیان قبل از این توسط روزنامه و بعد از آن رادیو با

تحولات جهان های دیگر آشنا شده بودند ولی تاثیری که تصویر، آن هم از نوع متحرک می تواند بر ذهن انسان بگذارد را نباید فراموش کرد. شاید تا به حال ایرانیان راجع به مثلا رئیس جمهور آمریکا مطالب را خوانده و یا عکس آن را در روزنامه ها دیده بودند. و یا حتی صدای او را از رادیو شنیده بودند ولی دیدن فیلم او راه رفتن زندگی کردن و را مردم به صورت عینی حس نکرده بودند. آنان یا شنیده بودند یا خوانده بودند و تلویزیون توanst دنیای جدید را پیش چشم آنان باز کند که ورای تصور آنان بود. از جمله مهم ترین اتفاقاتی که با روی کار آمدن تلویزیون در ایران افتاد. در بالا نیز به آن اشاره کردم راه یافتن مردم به اندرولنی و زندگی خصوصی شاه بود. تا آن زمان اخبار خصوصی شاه فقط شنیده می شد. ولی بعد از پخش مراسم ازدواج مجدد شاه در تلویزیون مردم به نوعی به دربار نفوذ کردند و تخیلات و تصوراتشان پیرامون دربار تبدیل به عینیت شد.

اما در مورد محتوای تلویزیون خصوصی می توان گفت که تلویزیون ایران در سال 1337 روزی چهار ساعت برنامه اجرا می کرد که حدود یک پنجم آن، آگهی های تبلیغاتی بود و تلویزیون تهران در واقع یک فرستنده کاملا تجاری بود. 48٪ برنامه های تلویزیون تهران را تولیدات خارجی و 52٪ بقیه را برنامه های زنده ایران تشکیل می داد که 9٪ آن برنامه های تئاتر و موسیقی ایرانی بود که به طور زنده اجرای می شد و هنرمندان وزارت فرهنگ و هنر مجری آن بودند. تبلیغات بازرگانی آن بیشتر به صورت اسلاید و مربوط به کالاهایی بود که مالک تلویزیون خصوصی، نمایندگی آن را در ایران داشت. (مانند پیسی کولا، روکش لاستیک اتوموبیل جنرال) پوشش اولین تلویزیون ایران، در دهه میان سال فعالیتش فقط 8/7 درصد جمعیت کشور را شامل می شد که نماینده 22٪ جامعه کشور بود.

در آن سالها به دلیل نبود امکانات فنی، به ویژه دسترسی نداشتن به دستگاه های ویدئو تیپ استدیویی، سوای فیلم ها، بقیه برنامه ها به صورت زنده پخش می شد و این وضعیت تا 5 سال ادامه داشت مجموع کارکنان اولین فرستنده تلویزیون در ایران 60 نفر بودند.

بعد از یک سال از تاسیس تلویزیون در ایران، شاه دوباره تصمیم به ازدواج گرفته بود و در 14 دی 1338 مراسم عروسی شاه به صورت مستقیم پخش شد و تهرانی ها توanstند به کمک دوربین های تلویزیونی برای اولین بار در تاریخ به اندرولنی دربار نفوذ کنند و بر رویت ناپذیری شاه بیشتر فائق شوند.

این آغاز شامل درصد بسیار کمی از مردم ایران می شد. و هنوز بسیاری از مردم از دنیاهای اطراف خودشان بی اطلاع بودند و دایره دیدشان محل زندگی شان بود. اقلیتی که تلویزیون داشتند از طبقه مرفه و روشنفکر جامعه بودند و تلویزیون مانند تمامی وسائل ارتباطی جدید در ابتدا خاص این افراد بود. دکتر محسنیان راد جایی در کتاب می آورند ”تلویزیون در ابتدا یک وسیله زینتی و گرانقیمت بود به طوری که دستگاه های اولیه از قاب طلا برای دور صفحه استفاده شده بود.“

نکته آخر اینکه استفاده از تلویزیون در این زمان به صورت گروهی نیز انجام می شد که این استفاده مختص عوام بود که در قهوه خانه ها و مراکزی که مردم جمع می شدند انجام می شد. (احتمالاً بعد از دیدن برنامه ها در همان محل به بحث پیرامون برنامه های دیده شده می پرداختند.)

تلویزیون ملی ایران

تلویزیون ملی ایران در آبان 1345، 8 سال بعد از تاسیس تلویزیون خصوصی در ایران آغاز به کار کرد. این تلویزیون دو روز بعد از تولد شاه به طور رسمی پخش برنامه های خود را آغاز کرد. در آن زمان بینندگان تلویزیون با چهار انتخاب (کanal) روبرو بودند: تلویزیون خصوصی، تلویزیون آمریکا، تلویزیون ملی و تلویزیون آموزش. در اواخر ده 70 و در اوایل دهه 80 با تغییر ریسیس سازمان صدا و سیما بخشی از خط مشی های صدا و سیما تغییر کرد بسیاری از مطالب راحت تر از قبل بیان می شد.

مهم ترین تغییرات صدا و سیما در سالهای اخیر:

- 1- افزایش کانالهای استانی به طوری که اکثر استان ها دارای شبکه مستقل برای خود هستند.
- 2- افزایش کانالهای تلویزیون مانند شبکه قرآن، شبکه آموزش و
- 3- خرید و دوبله بسیاری از فیلم های به روز دنیا با مضامین متفاوت با قبل. (تعداد کشورهایی که از آنها فیلم خریداری می شود بیشتر شده است.)

4- افزایش برنامه های تحلیلی سریال ها و فیلم های پخش شده در تلویزیون. تقریباً امروز بعد از هر سریالی بلاخلاصه به نقد و بررسی آن - هر چند ضعیف - می پردازند. و هم چنین امکان نقد و نظردادن توسط مردم بسیار زیاد شده است.

- 5- افزایش برنامه های تحلیل خبری و به طور کلی دگرگونی در نحوه ارائه اخبار در کلیه کanal های تلویزیون
- 6- دگرگونی نسبی در محتوای سریال های تلویزیون نسبت به دوران قبل و افزایش سریال های معنا گرا
- 7- بالا رفتن سطح کیفیت برنامه های خانواده که مخاطبان آن اکثرا زنان اند. امروزه در این برنامه ها به دور از چشم بقیه افراد خانواده با بسیاری از مسائل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی آشنا می شوند.
- 8- و به طور کلی تخصصی شدن هر یک از برنامه ها و موضوعات آنها.

نتیجه گیری:

با توجه به آنچه پیرامون تلویزیون در این تحقیق گذشت، اگر نمودار تاریخ تلویزیون را بکشیم شکل آن همچون یک منحنی U می باشد. در ابتدا تلویزیون در سطح نسبتاً بالایی قرار داشت. در سالهای آخر تلویزیون ملی و دوران انقلاب و در طول دوران جنگ تولیدات و محتویات تلویزیون در پایین ترین حد خود قرار داشت و هم اکنون نیز در وضعیت نسبت بالایی قرار دارد.

در مقدمه به دنبال تاثیراتی که تلویزیون بر روی جهانی شدن داشته است هستیم و برای سهولت این کار تاریخ تلویزیون را به سه قسم تقسیم کردیم. در دوران اول که دوران پیدایش و رشد تلویزیون بود اولین مظاهر جهانی شدن بین مردم پیدا شد. هم سریال های مختلف که از خارج از کشور پخش می شد که اکثراً نیز امریکایی بود و هم نشان دادن اعمال شاه و ریختن قبح او برای مردم. مردم از این طریق هم با جهان های دیگر غیر از ایران آشنا شدند و هم در حوزه کشور خود نیز اطلاعاتی را که نمی دانستند به دست آورند. در دوران دوم شاید تلویزیون کم ترین تاثیر را بر جهانی شدن داشت و این کار در آن دوران توسط رسانه های دیگر انجام می شد.

در دوران سوم نیز تلویزیون در قالب های مختلف و از طریق محتواهای مختلف این کار را در بالاترین حد خود انجام می دهد.

